

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukainen ilmoitus eläinsuojatoiminnan laajentamisesta, Harjutaipaleen tila

YMPLTK 28.05.2025
57/11.01.00.01/2025

Valmistelija	Vs. ympäristösihteeri Heidi Käyhkö, heidi.kayhko@juva.fi, puh. 040 508 3825
Päätösesitys	Vs. ympäristösihteeri Heidi Käyhkö: Ympäristölautakunta päättää hyväksyä: 1) Harjutaipaleen tilan (3176514–5) ilmoituksen koskien kiinteistöllä Harjutaipale 178-429-5-6 osoitteessa Taipalintie 443a harjoitettavan eläinsuojatoiminnan laajentamista pöytäkirjaliitteen mukaisesti 2) Valtioneuvoston ns. eläinsuoja-asetuksen (138/2019) 3 §:n mukaisesta vähimmäisetaisyydestä poikkeamisen laajennuksen sijoittamisessa asetuksen 2 §:ssä säädetystä vähimmäisetaisyydestä ilmoituksessa esitetyn mukaisesti.
Päätös	
Selostus	Harjutaipaleen tila on esittänyt ympäristönsuojelulain tarkoittaman ilmoituksen koskien eläinsuojatoiminnan laajentamista. Nykyinen lypsykarjapihatto on ollut toiminnassa 25 vuotta. Tila on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään vuonna 2001. Toimintaa on tarkoitus laajentaa rakentamalla uusi eläinsuoja lypsylehmille (nautakarjapihatto) maatilán talouskeskuksen yhteyteen Taipalintien varteen. Vanha eläinsuoja jää hiehojen ja vasikoiden käyttöön. Laajennuksen jälkeen tilalla on lypsylehmiä 164, hiehoja (12-24 kk) 50, vasikoita (6-12 kk) 30 ja vasikoita (< 6 kk) 30. Kokonaiseläinyksikkömäärä on laajennuksen jälkeen 2154,8. Tila sijoittuu Hietajärven yleiskaavassa oikeusvaikutuksettomalle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Lähin ulkopuolisessa omistuksessa oleva asuinrakennus sijaitsee noin 250 m päässä rakennettavasta eläinsuojasta. Toiminnanharjoittajan omistamat asuinrakennukset sijaitsevat noin 100 m ja 80 m etäisyydellä. Toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle. Lähin pohjavesialue (Pusukanharju 2-lk) sijaitsee noin 2,4 km etäisyydellä. Lähimpään vesistöön (Riiklampi) on matkaa noin 720 m. Alueella tai suunnitellun toiminnan vaikutusalueelle ei ole suojelukohteita tai tiedossa olevia uhanalaisten lajien esiintymiä. Lehmät ja hiehot ovat lietelannalla ja vasikat kuivikelannalla. Lanta on tarkoitus jatkossa separoida ja kuivajae hyödyntää kuivikkeena.

Tilalla on olemassa oleva 84 m³:n kattamaton kuivalantala sekä 120, 275 ja 565 m³:n lietesäiliöt. Laajennuksen yhteydessä rakennetaan kaksi uutta 2 500 m³:n lietesäiliötä sekä katettu 520 m³:n kuivalantala. Kylmäpihatto muutetaan katetuksi lantalaksi (100 m³). Etäsäiliötilavuutta on käytössä yhteensä 1 149 m³ kolmella eri kiinteistöllä. Lietelantahyötytilavuutta tulee olemaan yhteensä 6 144,1 m³ (varastointitarve 5 093,5 m³) ja kuivalantavaraston kokonaistilavuus on 704 m³ (varastointitarve 455 m³).

Lanta käytetään peltoviljelyssä lannoitteena. Lannan levitykseen käytettävissä olevaa peltoalaa on 165,84 ha. Pellot eivät sijaitsee pohjavesialueella.

Lypsylehmät jaloittelevat ympäri vuoden sään salliessa peltoalueella, jonne niillä on vapaa kulku navetasta. Lantaa ei kerätä erikseen pois, koska alue on viljelykäytössä. Eläinten ruokinta ja juotto tapahtuu navetan sisällä. Suunnitelmissa on rakentaa lypsylehmille kiinteäpohjainen jaloittelualue, josta valumavedet voidaan johtaa lietesäiliöön.

Puolivuotiaat hiehot ulkoilevat navetan yhteydessä olevassa ulkotarhassa, jonne eläimillä on vapaa kulku navetasta. Tarhassa on vaihtopohja, joka käytetään peltolannoituksessa. Tarhassa on salaojitus, josta valumavedet kerätään talteen. Eläinten ruokinta ja juotto tapahtuu navetan sisällä. Suunnitelmissa on rakentaa tarhasta kiinteäpohjainen jaloittelualue, josta lannat poistetaan lantalaan ja valumavedet johdetaan lietesäiliöön.

Yli puolivuotiaat hiehot ulkoilevat jatkossa vain kesäisin peltolaitumilla ja perinnebiotoopeilla 4 kk vuodessa. Laitumet eivät rajoitu vesistöön.

Säilörehua varastoidaan esikuvattuna 700 tn vuodessa nykyisiin ja 1 400 tn rakennettaviin betonisiin laakasiiloihin. Paalirehua tehdään 300 tn vuodessa.

Eläinsuojien sosiaalityötilojen vesikäymälävedet johdetaan umpisäiliöön tai vaihtoehtoisesti hankitaan kuivakäymälä. Maituhuoneen pesuvedet johdetaan separoinnin jälkeen lietesäiliöön. Kiinteistön hulevedet imeytyvät maastoon. Tilan käyttövesi otetaan neljästä talousvesikaivosta.

Toiminnasta aiheutuu hajua lähinnä lannan levityksen ja käsittelyn aikana. Päästöjä ilmaan vähennetään mm. lantaloiden kattamisella, siisteydellä ja hyvällä kuivittamisella, jolloin haihtuminen on mahdollisimman vähäistä.

Melua ja pölyä voi aiheutua lisääntyvästä liikenteestä. Liikennettä vähentää tilan oman kuivaavan viljasiilon käyttöönotto ja aperehuruokintaan siirtyminen.

Ravinnepäästöjä voi aiheutua kasvukauden ulkopuolella. Päästöjä ehkäistään pitämällä pellot mahdollisimman kasvipeitteisinä ja huolehtimalla, ettei lannan levitystä tehdä ennen rankkasateita sekä multaamalla pellot.

Ilmoitukseen on liitetty hakemus vähimmäisetäisyydestä poikkeamiseksi. Valtioneuvoston asetuksessa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) olevan taulukon mukaan laajennuksen jälkeiselle eläinmäärälle tarkoitetun eläinsuojan vähimmäisetäisyys lähimmästä häiriintyvästä kohteesta tulisi olla 350 metriä. Ilmoituksen mukaan etäisyys rakennettavasta nautakarjapihatosta naapurikiinteistön asuinrakennukseen on 250 m.

Poikkeamishakemusta perustellaan sillä, että laajennusosaa ei voida sijoittaa kiinteistöllä muulle soveltuvalle vähimmäisetäisyyden täyttävälle paikalle, koska tilakeskuksen eteläpuolella sijaitsee asuttu rakennus ja muu osa kiinteistöstä on metsää, jonka käyttöä tuotantoon tullaan mahdollisesti säätämään EU:n metsäkatoasetuksella.

Ilmoituksen tekijä perustelee vähimmäisetäisyydestä poikkeamista myös sillä, että eläinsuojan sijoittaminen kauaksi nykyisestä tilakeskuksesta johtaisi siihen, että kaikki infra (rakennusten maarakennustyöt, sähköliittymät, vesi- ja jätevesijärjestelmät) tulisi rakentaa kokonaan uuteen paikkaan. Laiduntamisen järjestäminen olisi hankalampaa ja eläinten siirto työllistäisi enemmän. Hajuhaittaa vähentää alueen maastonmuodot ja tuuliolosuhteet. Hajun muodostumista ehkäistään mm. lantaloiden kattamisella ja huolehtimalla siisteydestä.

Ilmoitus on luottamushenkilöiden nähtävillä päätöksen oheismateriaalina. Muut asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa.

Ilmoituksesta kuulutettiin julkisella kuulutuksella 8.4.-14.5.2025 Juvan kunnan virallisella ilmoitustaululla kunnan verkkosivuilla. Lisäksi kuulutus lähetettiin kirjallisesti tiedoksi lähimmille häiriintyville kohteille. Kuulutusaikana ei jätetty hakemusta koskevia muistutuksia.

Ilmoituksesta pyydettiin lausunto Etelä-Savon ELY-keskukselta ja alueelliselta terveydensuojeluviranomaiselta.

Vs. ympäristösihteeri teki 12.5.2025 maastokäynnin kohteeseen.

Toimintaa koskevat määräykset ja päätöksen perustelut sovellettuine oikeusohjeineen on esitetty pöytäkirjaliitteessä.

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Lautakunta perii asian käsittelystä Juvan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan perusteella maksuna **1 240 euroa**.

Päätökseen tyytymätön saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöspöytäkirjan liitteenä.

Päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Jakelu:

Harjutaipaleen tila
Juvan kunta / laskutus
Terveystoimikunnan puolesta
Etelä-Savon ELY-keskus